

De oogappel

Luc Boudens

DE OOGAPPEL

Roman

In bijzonder dierbare herinnering aan Henri-Floris Jaspers

© 2021 – Luc Boudens & Uitgeverij Vrijdag
Jodenstraat 16, 2000 Antwerpen
www.uitgeverijvrijdag.be

Vormgeving omslag: Mulder van Meurs, Amsterdam
Illustratie omslag: Le chat noir (1921), Marcel-Louis Bagniet
Foto auteur: Monday Agbonzee jr.
Vormgeving binnenwerk: theSWitch, Antwerpen

NUR 301
ISBN 978 94 6001 794 0
e-boek
ISBN 978 94 6001 795 7

‘Il ne faut pas chercher, il faut attendre.’

Camille Corot

De uitgever heeft ernaar gestreefd de relevante auteursrechten ten aanzien van de gepubliceerde illustraties te regelen volgens de wettelijke bepalingen.

Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Niets van deze uitgave mag door middel van elektronische of andere middelen, met inbegrip van automatische informatiesystemen, worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INLEIDING

‘Een gat is een gat,’ zei Tomtom en uit zijn zelfgenoegzame houding leidden we af dat hij vannacht niet meteen begaan was geweest met de staat van ons aller ozonlaag. Waarschijnlijk was dat op de hoogste verdieping weer een of ander straatschoffie lag na te dampen.

‘Je hebt deze keer toch zijn naam opgevangen?’ Ik keek op van mijn krant. Fitou geeuwde luid en trachtte met een haal door zijn verwilderde haren meteen ook de duistere beelden te verdrijven die de voorbije nacht in zijn stomdronken kop hadden postgevat. Hij lokte Amon en Bolle dichterbij, de enige katten die op ons stemgeluid waren afgekomen.

Tomtom vulde zijn kop met koffie. ‘Tuurlijk. Maurits. Van Maurice. Is weer in de mode, naar het schijnt, die namen van bompa en bomma.’

Ik beaamde, stak een sigaret op en deed alsof ik verder las.

Tomtom trok een stoel dichterbij en plofte zwaar neer. ‘Richard, Gilbert, Raymond, Juul, Alice, Hélène. Of helemaal van de pot gerukt: Zwanetta...’

‘Zwanetta?’ Ik wist niet wat ik hoorde.

‘Zwanetta, jawel. Nu ja, interesseert mij in feite geen reet.’

‘Veranda,’ gaapte Fitou.

‘Pardon?’

‘Mijn dochter zal Veranda heten.’ Fitou aaide Bolle.

‘Zot.’

‘Nog geen klein beetje. Eieren, Tomtom?’

Tomtom mompelde iets, friemelde de krant dichterbij, wierp er een neerbuigende blik op en schoof ze weer van zich af. Hij tokkelde snel iets op zijn gloednieuwe iPhone en jatte een van mijn sigaretten.

Ik slofte naar het fornuis, haalde een pan tevoorschijn en bakte twee spiegeleieren.

‘Sunny side up, neem ik aan?’

PINTER

**Fitou en Leduc belanden in kunstcafé
Pinter en voelen oprecht mee met de
vakbesognes van enkele theaterlui.**

Het licht van de volle maan leek exclusief het plein voor de toneelacademie te beschijnen. Het moest al over vieren zijn maar op het terrasje en in café Pinter zelf was het nog altijd feest. Daar had iedereen blijkbaar nu pas goed zijn draai gevonden. Leduc en ik wilden graag naar buiten om een sigaretje te roken maar daar stak de heersende uitbundigheid een stokje voor. Een jonge docent dramatische kunst stond onder luide toejuichingen een kroegstoel tussen de tanden heen en weer te schudden. Een actrice in spe liet haar pronte borstjes betasten door een niet geheel onbekende cineast. Aan de toegzoende een populair tv-gezicht twee andere gezichten en een hele hoop losgeslagen luitjes stond te dansen, of te falen in een poging daartoe.

Vannacht was Daniël van tapdienst, een onstuimige halfbloedjongen en mede-eigenaar van de toneelherberg. Uit de gloednieuwe geluidsboxen weerklonk een cocktail van salsa en levensliederen waarvan alle aanwezigen als op automatische piloot de aanhef meebrulden.

Tomtom duwde een pilsje in mijn handen, schreeuwde iets onverstaanbaars in mijn oor en wurmde zich een weg naar een

groepje slungels bij de deur naar de keuken. Met kriet stond daarop de soep aangekondigd van de dag die nu was verstreken: selderij.

‘Van selder komt Jef uit zijn kelder,’ hoorde ik Leduc zeggen. Een Aziatische vrouw dook op uit het niets, schoof een mand onwelriekende loempia’s onder mijn neus en ging ervan uit dat ik zou toehappen. Ik bedankte vriendelijk. Aan een hoektafel-tje verderop wist ze alsnog haar hele voorraad te slijten.

Daniël schudde zijn kont en lachte extatisch in het niets. Een tel later goochelde hij als een rockster met flessen sterk, bediende tegelijk behendig de tapkraan, noteerde getallen in een beduimd cahier en bleek ook nog betrokken partij in een rondje poker dat op een hiervoor gereserveerde hoek van de toog werd uitgevochten tussen enkele stamgasten. Ik herkende Haddock, de oudste van het clubje: een bankloketaap met thuis een meer dan geslaagd huwelijk en een vuile bek om u tegen te zeggen. Ooit had hij Leduc geheel ongefundeerd voor ‘schooier’ en nog zo wat moois uitgescholden. Vandaar dat ‘Haddock’, denk ik. Nadat Leduc hem vijf keer had ingemaakt bij het teerlingenpoker hield hij het verder bij een knorrig ‘professor’. Haddock werd geflankeerd door een stoere snor uit marihuanaland en door een nerveuze kaalkop die hier duidelijk aan de verliezende hand was. Hun bescheiden koor bestond uit een verlopen kunstschilder en een erg lange man in een confectiepak dat altijd en overal verkeerd zou zitten. Op diens stropdas leken kaboutertjes elkaar onder te kotsen. Haddock wenkte Leduc en mij en wilde ons waarschijnlijk tot een rondje verleiden. We maakten hem duidelijk dat dit vanavond absoluut niet tot de mogelijkheden behoorde.

‘Hier.’ Ik dook weer op naast Leduc en stopte een pilletje in zijn hand. ‘Anders houden we het hier niet lang vol.’

‘Superman?’ vroeg Leduc verbaasd maar slikte de pil zonder al te veel nadenken door met zijn resterende bodempje pils.

Ik bestelde nog een rondje bij Daniël, die hoogst elegant de pokerhoed tussen zijn medespelers neerplante: ‘Vier tien en een heerrrr.’ Hij lachte schutterig en tapte ondertussen onze pilsjes. Haddock sloeg de hoed nijdig van zich af en vloekte in crescendo. ‘Godver, degodver, degodverdomme!’ Ook hij liet terstond een rondje pils aanrukken. Het confectiepak en de verwaaide kunstenaar hielden zich klein.

Leduc en ik begonnen een beetje doelloos aan elkaar te pulken, lachten lief naar elkaar en geloofden echt dat het bestaan ons speciaal voor deze nacht had bedacht. Een paar nuchtere toneelstudenten meenden onze lichaamstaal te hebben begrepen en manoeuvreerden zich in onze richting. Erg snel kwamen wij te weten dat ze al drie jaar een vast stel vormden, wat best lang was voor een koppel in deze Grinder- en Tindertijden. En dat ze samen grootse plannen hadden, niet enkel op interieurgebied. Het huidige theater bijvoorbeeld, dat leek echt nergens naar. Te veel op het ego gericht. Multimediaal, uiteraard, men kwam daar vandaag niet onderuit, maar waar bleef vaak de inhoud? Daar hadden Leduc en ik ook niet meteen een antwoord op. Zeker vannacht niet. De ene jongen muntte, mochten we de andere jongen geloven, behalve in acteerwerk waar het talent van afspatte ook uit in abstracte dans waar eveneens het talent van afspatte. De andere jongen schreef, mochten we de ene jongen geloven, al volop scenario’s voor de kortfilms die hij dra zou gaan draaien.

‘En spat daar het talent van af?’ vroeg ik ietwat onnozel.

‘Zal wel zijn,’ wist de ene jongen. ‘Jullie zullen nog wat meemaken, wacht maar.’

‘Tijd zat.’ Ik wilde nu echt buiten gaan roken maar er was geen doorkomen aan.

‘Denk niet meer aan Barbara!’ bralde de hele oorverdovende, kolkende keet.

‘En een soapje op tv? Naast diep moet een speler toch ook breed durven te gaan?’ Het leek of ik in een steakhouse een veggieschotel had besteld. Het pilletje deed nu goed zijn werk want ik had de vraag in de meelevende wijs gesteld. Toch reageerde de abstracte dansjongen als door een horzel gestoken. ‘Pardon?! Mijn ouders kijken naar die dingen en je moet ze nu eens zien, na dertig seizoenen van die bagger. Hersendood.’

‘Of erger,’ giechelde zijn partner om deze erg geslaagde vondst. ‘Nee, serieus, die dingen zijn dodelijk voor een acteur. Eens je daaraan begint, kom je nergens anders nog aan de bak. Dan ben je gestigmatiseerd. Dan ben je als kunstenaar gedoemd om eeuwig mee te draaien in het circus van de amateurs.’

Zijn partner beaamde zuinigjes en zurig. Alsof hij een dergelijk toekomstbeeld al aan de einder zag opdoemen en hier en nu besloot om zich daar te allen tijde met hand en tand tegen te verzetten.

‘Mag er voor mij allemaal zijn hoor, verre van, er is zeker een publiek voor maar dat is niet waar we voor studeren en afzien elke dag.’

‘Afzien?’ Ik kneep in Leducs zij.

‘Onze opleiding,’ kermde de scenarist, ‘dat is afzien, ja. Hoevelen halen niet totaal afgemat hun diploma? En dan moet het spartelen om aandacht nog beginnen.’

‘En er wordt in ons vak wat afgesparteld, geloof mij maar,’ trad de andere kunstenaar hem bij. ‘Goed dat wij dat tijdens

onze opleiding stevig gestructureerd meekrijgen. Want voor je het goed en wel beseft is iedereen zomaar kunstenaar vandaag.’

‘Misschien maar goed ook. De spelende mens.’ Leduc vond mij goddelijk. ‘Wat is het alternatief? De niet-spelende mens?’

‘Daar zijn er volop van. Kijk maar om je heen.’ De scenarist.

Ondans zijn aanvankelijke toeschietelijkheid en de gloedvolle werking van Supermans bol had Leduc al snel begrepen dat het deze kunstoelewappi vooral om mij te doen was. In mijn koningsblauwe pak reduceerde ik vanavond immers deze hele matte hoop muizen tot wat hij daadwerkelijk was: een matte hoop muizen. Toen één van het koppel artistiekelingen een poging ondernam om mij met rookgerief mee naar buiten te lokken, greep Leduc in. Hij trakteerde iedereen op een sigaret en stak er zelf ook eentje op, regelgeving of niet. Straks zou men hier hoe dan ook de walm tot dikke plakken kunnen versnijden.

De twee toneeljongens werden door weer andere toneeljongens begroet. Ze hielden het al helemaal voor bekeken toen Leduc mij spontaan bedacht met een bijzonder tedere kus in de hals. In elk geval hadden we kunnen vaststellen dat de glorieuze toekomst van het theatervak verzekerd was en als geruststelling kon zoiets tellen. Zeker op dit uur.

We bereikten net op tijd de toog: Daniël kwakte woedend de pokerhoed op het bord neer en gaf zich gewonnen. De uitdagers lachten vet en luid. De lange man in het confectiepak had zijn das losgeknoopt en werd uitgenodigd voor een nieuw partijtje want Daniël paste even. Toen de stoere snor met een raket van een kruidensigaret de buitenlucht opzocht, bood de

kunstschilder gretig zijn medewerking aan. Haddock keek de man laatdunkend aan: 'En dat gaat lukken, denkt u?'

'Ik speel iedereen hier naar huis,' zei het onderdeurtje.

'Maar ik wil nog niet naar huis,' zei het confectiepak jolig.

'Eerst een rondje,' beval de norse pokerbaas.

'Hoe, eerst een rondje?' De schilder kromp ineen.

'Elke nieuwe speler betaalt eerst een rondje.'

'Een introductiepremie.' Het pak.

'Oei.'

'Wat? U dacht hier een beetje mee te vieren op onze kosten? Ik ken u beter dan u denkt, meneer. Welk verhaal vertelt u morgen aan uw budgetbegeleidster? Dat u weer eens werd beroofd? Dat al uw frituurschulden in één hap dienden afgelost? U denkt toch echt niet dat de mensen dat allemaal zomaar blijven slikken, kruipdier?!

'Maar ik heb helemaal geen-'

'Eerst een rondje en dan praten we eventueel verder.'

De kunstschilder trok zich, zonder de minste speelkans, verslagen terug op zijn barkruk.

In de deuropening verscheen Tomtom met een paar schutterige jongens in zijn kielzog. Topsy en vrolijk wurmde hij zich door de menigte. Leduc en ik verscholen ons in de halfwassen tederheid die zich vannacht maar bleef aandienen.

'Ik speel er eentje mee! Pils iedereen?' Tomtom genoot duidelijk van de bedrieglijke zelfzekerheid die de cocaïne hem even verschaftte. Daniël zette een batterij bier op de toog. De verlopen schilder deelde dankbaar in de prijzen.

Buiten, vlak voor het terras, brachten de eerste trams ladingen lange gezichtjes naar het werk. De ramen van café Pinter stonden in het zweet en het leek of niemand in deze kroeg ooit nog klaar zou zien.

HUISJE VAN PAPIER

Leduc laat een bezoeker het huis zien en Fitou ondergaat een reprimande aangaande zijn drankgebruik.

Het huis liep dan wel op krukken, ik bleef het liefhebben en bovendien was het nu al jaren geheel het mijne. Mijn grootvader, een succesvol avant-garde kunstschilder, had eertijds een veelbelovend architect de opdracht gegeven een woonst-met-kunstatelier op maat te ontwerpen in de modernistische stijl waartoe de aristocratie van de geest zich toen verplicht wist. Buurtbewoners in deze uithoek van Antwerpen die het gebouw hadden zien groeien, vreesden dat er een ruimtetoestel of een ontvangstcentrum voor buitenaardse wezens in hun burgerlijke omgeving zou worden neergepoot.

'Aangenaam. Leduc. Kom binnen. Kijk en ruik. Papier, oud en nieuw. Katten, oud en nieuw. Dit is bijvoorbeeld Bolle. Of Portierken, zo u wil. Een erg aaibaar diertje dat bij het minste geluid naar beneden komt gehold om de gasten te verwelkomen, zoals u kunt zien. Kwam hier aangespoeld en is gebleven. Boven zitten er nog drie.

Een bijzondere hal, niet? Een soort vloedlijn waarop al het nutteloze van de wereld is gestrand. Houdt nooit op, die handel. Hier: een onthoofde mannequin met een verenhoed.

Erg elegant, vroeger. Waarschijnlijk een evocatie van de vele geniale dichters die ik hier mettertijd over de vloer kreeg. In een tijd waarin letters op papier nog van tel waren. En inhoud, uiteraard, want vroeger werden er af en toe nog dingen gezegd. Dames die ik, ongeacht hun onhebbelijkheden, met raad en daad bijstond, corrigeerde of een alternatief pad aanwees. Maar die ik vervolgens net zo goed weer wandelen stuurde. Evident. Men moet een beetje zijn grenzen kennen. Ook na drie flessen chardonnay, die je overigens vaak genoeg nodig bleek te hebben na een duik in hun fletse taal. Slechts één dichteres heb ik toen echt buiten moeten schoppen omdat ze dezelfde plaat maar bleef draaien tot het schuim zich bij haar mondhoecken begon op te hopen. Ladderzatte dichters. Een mens zal ze maar in huis hebben. Vertel mij wat.

Ai. Duidelijk vastgeschroefd in de muur: een vitrinekast. Djezes, wat voor rommel ligt daar allemaal in? Sleutels van huizen. Sleutels van deuren, van geldkoffertjes, van onwillekeurige apparaten, van geheime opbergladen, van juwelenkistjes of fietssloten. Maar nooit die tot het geluk. Die heb ik waarschijnlijk elders verloren gelegd. Medailles ook. In of uit hun doosje. Wedstrijden en verdiensten allerhande. Oorkondes waar destijds ongetwijfeld plechtige recepties met plechtstatige sprekers aan verbonden waren. Eén van die laureaten of plechtige pauwen zal ik zelf ook wel eens geweest zijn, een mens staat niet altijd persoonlijk in voor al zijn daden.

Een winkelkar van Vergo, hier vlakbij, het warenhuisje waar ik elke dag mijn inkopen doe. Kent u het? Ooit gelet op de slager daar? Ik haat hem. Wat een lafbek. Ging uit voorzorgsmaatregelen in loondienst worsten draaien en staat

daar dan te glunderen achter zijn koeltoog met zo'n papieren kadetje op zijn kop. Want de kinderen moeten allemaal studeren. Leve de voortgang der beschaving. We zijn al mooi op weg met het kroost van die wandelende bloedpens.

Mais passons, het leven is te kort. Hier, achter die deur. Een deel van mijn archieven. Dit was ooit de garage. En eertijds de verkoopruimte voor de doeken van mijn opa. Mijn oma, die hier net boven woonde en er in de zetel zat waarin mijn huisvriend Fitou nu al enkele maanden zit, stond in voor de verkoop. 'Sales', zou men vandaag zeggen. Een keiharde tante. En terecht.

Oud papier. De ziel van de mens is van papier. Ik zou daarover kunnen uitweiden maar u is zelf van de letteren dus vroeg of laat komt dat wel vanzelf op uw pad, niet? Het muffe parfum van oud papier, ruikt u dat? Alles staat een beetje door elkaar. O daar: een afgedankt fornuis van Fitou. Nu allicht een tempel voor spinnen. De bedenkers van het grote geduld mogen royaal wonen, toch?

In de kelder komen we niet want daar is het toch maar een zanderige bedoening. Een puinhoop. Een graf voor al mijn herinneringen tot op vandaag, denk ik wel eens. Er is daar trouwens geen elektriciteit. En die komt er ook nooit. Tenzij iemand iets in elkaar knutselt omdat ik het huis afgefikt wens te zien. Quod non.

Kom. Let op want de trap ligt ook vol rotzooi. En hij is al zo smal. Wat is dat hier allemaal? U zal het nog meemaken: op een dag laat ik het hele hok vacuüm zuigen en uitstorten boven de oceaan. Mezelf inclusief. Grapje van de zaak. Hier: nog meer dossiers. Waarschijnlijk hebben die ooit iemand uit zijn slaap gehouden. Een mens mag het af en toe hopen.

Leer ze mij kennen, al die meegaande raadgevers met een onberispelijk karakter. Elke ochtend leg ik er zo'n paar tussen mijn boterham. Bij wijze van spreken natuurlijk, ik ben niet gek. Of bloeddorstig. Integendeel zelfs. Kijk hier, ziet u dat? Op elke overloop zit in de vloer een lange, autonome lat die kan worden opgeklapt. Tot helemaal boven, in het atelier. Zo liet mijn grootvader zijn grote doeken zakken. Handig want geen verhuisgedoe in dat smalle trapgat en nul schade bovendien. Hop, recht naar de verkoopruimte in de garage. Makkelijk zat toch? Doorstroming verzekerd. En geen files. Hier is mijn bibliotheek. U volgt? Breek uw nek niet.'

'Bezoek daarjuist, zo te horen?' Ik zat aan de keukentafel te roken, met een verzilverde vork in een bordje artisjokhart en prikken en tussen veel kattenstaartgewemel wat in een krant te bladeren. Bolle, Amon en Casper lanceerden hongerkreetjes en defileerden onrustig heen en weer over het scheefgetrokken tafellaken. Met aangeboren gratie ontweken ze wankele boezuilen en andere obstakels. Hadden ze zelf gerookt, dan alleen door zo'n elegant sigarettenpijpje.

Leduc draaide enkele blikken kattenpaté open. 'Een of andere student. Maar iets anders: wanneer denk je nu zo ongeveer te stoppen met al dat geslemp? Moet je je daar weer zien zitten.'

'Welk geslemp?'

'Komkom, Fitou. Je drinkt je elke dag comateus dicht. Dát geslemp, bedoel ik dus.'

'Ach, dat beetje wijn.'

'Beetje wijn? Ook de whisky hier in de kast achter mij moet er elke dag aan geloven. Vroeger deed ik een maand met een fles. Nu komen we op twee of drie dagen. Kan mij verder

weinig schelen hoor, maar denk een beetje aan jezelf. Je bent nog maar dertig. De weg is nog lang.'

Ik haalde mijn schouders op. Mijn haren klitten samen, mijn Schubertbrilletje zat scheef en ik droeg een van Leducs geblokte overhemden, dat mij veel te ruim zat.

'Mocht ik zelf zo op straat belanden, dan werd ik meer dan zeker ogenblikkelijk door de goegemeente verpletterd of ter plekke opgegeten,' vond Leduc.

'Het zijn je gasten,' verdedigde ik verstrooid. 'Die nemen ook graag een borrel.'

'Onzin,' zei Leduc, 'en dat weet je. Mijn gasten drinken meestal filterkoffie, net als ik. Kom, ga maar douchen. Zal je misschien goed doen. En rook wat minder.'

'Man, man, man...' Ik doofde mijn sigaret en slofte heen. Alsof mij zo meteen een zware klus wachtte.

Leduc zette de ketel weer op het vuur. Ach, Fitou, die jongen liep verloren in dit labyrint van vulgariteit en sleur. Een blindganger op zoek naar wat licht. Een alleraardigste kerel, daar niet van. Welopgevoed ook door goedmenende ouders die de teugels allicht iets te veel of te snel hadden gevierd. Een hart en een ziel op de dool. Had al een paar boeken op zijn naam staan waar, zoals gebruikelijk, doorgaans meewarig op was gereageerd. Maar dat was allerm minst Fitous voetklem. Hij die niet, zoals een onoverzichtelijke hoop anderen, aan ziekenfondsliteratuur wilde doen, maar 'teksten met kloten' wou schrijven, was zich aan het verdrinken. Dat was voor iedereen duidelijk. Behalve voor hemzelf. Ik geef het toe: ook ik was als een blok gevallen voor de brutale eloquentie van die elegante jongeman met tomeloos talent voor de letteren. Tenslotte was dat ook mijn eigen achtergrond: letteren. Al kwamen daar in mijn

geval commissies bij, ministeries, persbureaus, studiewerk, politieke reizen naar het buitenland, vergaderingen, redacties, tijdschriften, kunst... En alle roddels die daarmee samenhangen, uiteraard. Als het al niet de roddels zelf waren die alles samenhiielden, maar dat is een ander en, laten we hopen, vergeeld en vergeten hoofdstuk.

Fitou en ik gingen toen ook geregeld op schrijfretraite in het Ardeense buitenhuis van zijn ouders. Ik werkte binnen aan mijn ratelende tikmachine terwijl Fitou zijn schrijfhonk installeerde op het brede terras. We hielden strikte werktijden aan, ik kookte en 's avonds bij de haard lazen we elkaar voor. Of we gingen uitgebreid tafelen in een van de betere restaurants in een stad verderop en eindigden pratend en drinkend onder de beschermende luifel van het huis met zicht op een onpeilbaar diepe vallei. Daar beleefde ik een van de mooiste avonden van mijn leven... Ons gelach en gekeuvel werd plots onderbroken door vervaarlijk gegrom, als van een hongerige reus. Donder, overgaand in een feestelijke dans van bliksems die de hele omgeving verlichtte, gevolgd door een plensbui die nooit nog zou eindigen. Dit was het vlammende vuurwerk van het bestaan en Fitou en ik zaten weer op de eerste rij.

'De douche werkte weer maar half. Het water was lauw.' Ik verborg mijn gezicht in een vaalwitte badhanddoek en depte verder mijn haren droog. De katten kwamen mijn blote voeten gedag zeggen en gingen dan op zoek naar een geschikte plek om uit te rusten na hun middagmaal.

'Ach ja.' Leduc wist zelf wel dat het hele huis met spuug en elastiekjes bij elkaar werd gehouden maar intellectuele vraagstukken kregen hier altijd voorrang op tal van doorgaans banale ongemakken.

'Koffie?'

Ik ging in de gehavende keukenkast op zoek naar kopjes, schoteltjes en lepels. Leduc stond bij het fornuis te staren naar de ketel en wachtte zwijgend tot het water zou gaan koken. Over dat specifieke moortje viel wellicht meer interessants te vertellen dan over de meeste mensen. Ik zette de radio aan: een Frans belprogramma waarin getormenteerde luisteraars een welbespraakt baken van wijsheid konden raapleggen. Als alles goed ging, formuleerde die doorrookte damesstem dan het antwoord op al hun levensvragen.

'-maar dan moet ik van haar toch weer mee naar haar moeder terwijl ze weet dat ik daar een hekel aan heb. Het mens is-'

'Nog zo'n virtuoos die thuis de eerste viool speelt.' Leduc goot kokend water in de plastic koffiefilters. Ik zocht iets in de ijskast.

'Dat waren toch dingen die u al eerder wist, nee?' De radiodame.

'Oké. Maar ik kon toen toch niet weten dat het van kwaad naar erger zou gaan?'

'Een goede echtgenoot gehoorzaamt graag zijn vrouw. En het blijft wel nog altijd de moeder van uw echtgenote, nee? Als ik u was zou ik-'

Ik veranderde de radiozender. 'Geleuter.'